

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Człuchowie**

SHK.9022.345.2025.AM

Człuchów, 21.03.2025 r.

OCENA OBSZAROWA JAKOŚCI WODY

dla gminy Czarne za 2024 r.

Na podstawie:

- art. 4 ust. 1 pkt 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 416),
- art. 12 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 757),
- § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294),

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Człuchowie dokonał oceny obszarowej jakości wody za 2024 r. oraz szacowania ryzyka zdrowotnego.

Wykaz producentów wody

Zarządcami wodociągów na terenie gminy Czarne są:

- Przedsiębiorstwo Wodno – Kanalizacyjne Sp. z o.o. w Czarnem, zarządca wodociągów: Biernatka, Bińcze, Czarne I, Domisław Dolny, Domisław Górny, Domisław Górny Zakładowy, Kijno, Krzemieniewo, Łoża, Nadziejewo, Sierpowo, Sokole, Sokole III, Wyczechy,
- Dom Pomocy Społecznej w Czarnem, zarządca wodociągu Czarne DPS,
- Zakład Karny w Czarnem, zarządca wodociągu Czarne ZK.

Wielkość produkcji wody i sposób jej uzdatniania

Produkcja wody do spożycia na terenie gminy Czarne:

- wodociąg Biernatka: 55 m³/d,

- wodociąg Bińcze: 60 m³/d,
- wodociąg Czarne I: 820 m³/d,
- wodociąg Domisław Dolny: 22,2 m³/d,
- wodociąg Domisław Górny: 22,2 m³/d,
- wodociąg Domisław Górny Zakładowy: 90 m³/d,
- wodociąg Kijno: 15 m³/d,
- wodociąg Krzemieniewo: 47 m³/d,
- wodociąg Łoża: 27 m³/d,
- wodociąg Nadziejewo: 52 m³/d,
- wodociąg Sierpowo: 48,5 m³/d,
- wodociąg Sokole: 25 m³/d,
- wodociąg Sokole III: 2,6 m³/d,
- wodociąg Wyczechy: 89 m³/d,
- wodociąg Czarne DPS: 68,4 m³/d,
- wodociąg Czarne ZK: 400 m³/d.

Woda z wodociągów Domisław Dolny, Kijno, Sokole, Czarne ZK nie jest poddawana procesom uzdatniania.

Woda z wodociągów Biernatka, Bińcze, Czarne I, Czarne II, Domisław Górny, Domisław Górny Zakładowy, Krzemieniewo, Łoża, Nadziejewo, Sierpowo, Sokole III, Wyczechy oraz Czarne DPS poddawana jest procesom uzdatniania opartym na filtracji. Dezynfekcja wody prowadzona jest według potrzeb. Preparatem używanym do dezynfekcji wody jest podchloryn sodu. Woda z wodociągu Czarne ZK jest dezynfekowana w sposób ciągły poprzez promieniowanie ultrafioletowe.

Liczba ludności zaopatrywanej w wodę

Liczba ludności zaopatrywana w wodę na terenie gminy Czarne:

- wodociąg Biernatka - mieszkańcy miejscowości Biernatka oraz Raciniewo: 227 osób,
- wodociąg Bińcze - mieszkańcy miejscowości Bińcze oraz Wygonki: 371 osób,
- wodociąg Czarne I - mieszkańcy miejscowości Czarne, Grabowiec oraz Wronkowo: 3248 osób,
- wodociąg Domisław Dolny - mieszkańcy miejscowości Domisław Dolny: 120 osób,
- wodociąg Domisław Górny - mieszkańcy miejscowości Domisław Górny: 125 osób,
- wodociąg Domisław Górny Zakładowy - część mieszkańców miejscowości Domisław: 97 osób,
- wodociąg Kijno - mieszkańcy miejscowości Kijno: 153 osoby,

- wodociąg Krzemieniewo - mieszkańcy miejscowości Krzemieniewo oraz Malinowo: 418 osób,
- wodociąg Łoża - mieszkańcy miejscowości Łoża: 79 osób,
- wodociąg Nadziejewo - mieszkańcy miejscowości Nadziejewo: 197 osób,
- wodociąg Sierpowo - mieszkańcy miejscowości Sierpowo: 190 osób,
- wodociąg Sokole - mieszkańcy miejscowości Sokole: 120 osób,
- wodociąg Sokole III - mieszkańcy miejscowości Sokole III: 30 osób,
- wodociąg Wyczechy - mieszkańcy miejscowości Wyczechy: 465 osób,
- wodociąg Czarne DPS zaopatruje w wodę Dom Pomocy Społecznej w Czarnem,
- wodociąg Czarne ZK zaopatruje w wodę Zakład Karny w Czarnem.

Jakość wody

Program monitoringu jakości wody w gminie Czarne obejmował wykonanie badań jakości wody w zakresie dotyczącym wymagań i parametrów objętych monitoringiem zgodnie z częścią A załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), w celu zweryfikowania jej jakości mikrobiologicznej, skuteczności uzdatniania i wskaźników decydujących o akceptowalności tej wody przez konsumentów oraz z częścią B załącznika nr 2 do ww. rozporządzenia badania dla pełnej oceny bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów.

Próbki wody do badań pobierane były ze stałych punktów czerpalnych, wyznaczonych w uzgodnieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Człuchowie.

Na podstawie sprawozdań z badań jakości wody przeprowadzonych w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody realizowanej przez zarządców wodociągów, w ramach działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego nad jakością wody oraz sprawozdań z badań wody po przeprowadzeniu działań naprawczych przez zarządcę wodociągów, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Człuchowie stwierdził, że woda w gminie Czarne w 2024 r. spełnia wymagania określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów jakości wody i ich wpływ na zdrowie konsumentów

Na podstawie sprawozdań z badań jakości wody z wodociągów Biernatka, Czarne I, Domisław Dolny, Domisław Górny, Domisław Górny Zakładowy, Kijno, Krzemieniewo, Łoża, Nadziejewo, Sierpowo, Sokole, Sokole III oraz Wyczechy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Człuchowie w 2024 r. stwierdził przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów mętność, żelazo, mangan, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C, bakterie grupy coli, *Escherichia coli*, enterokoki.

Zgodnie z wytycznymi WHO dotyczącymi jakości wody do picia, mętność wpływa

na akceptowalność wody przez konsumentów i nie zawsze stanowi zagrożenie dla zdrowia. Mętność jest wskaźnikiem potencjalnej obecności zanieczyszczeń, które mogłyby mieć wpływ na zdrowie, dlatego przypadki wystąpienia lub wzrostu mętności powinny być wyjaśnione a przyczyny usunięte.

Żelazo wpływa zwykle na smak i wygląd wody. Stwierdzone podwyższone stężenie żelaza w wodzie nie stanowiło zagrożenia dla zdrowia.

Mangan występuje naturalnie w ujmowanych wodach powierzchniowych i podziemnych, stanowiących źródło zaopatrzenia w wodę do spożycia. Jego obecność w wodzie do picia może powodować powstawanie niepożądanych osadów i problemy z barwą wody w systemach wodociągowych, co może wpływać na jej akceptowalność przez konsumentów. Zgodnie z wytycznymi WHO, stężenie, w jakim mangan występuje w wodzie do picia, nie stanowi zagrożenia dla zdrowia.

Oznaczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w wodzie jest jednym z parametrów mikrobiologicznych, który jest użyteczny w ocenie jakości wody i monitorowania procesów uzdatniania wody. Zgodnie z opracowaniem Głównego Inspektoratu Sanitarnego (Warszawa, 2018), parametr ogólna liczba mikroorganizmów jest przydatny w ocenie stanu sanitarnego systemu dystrybucji, sygnalizując warunki sprzyjające narastaniu mikroflory, w tym stagnację wody, jednak nie jest uważany za wskaźnik bezpieczeństwa wody dla zdrowia. W zaleceniach WHO podkreśla się, że pomimo powszechnego występowania mikroorganizmów we wszystkich rodzajach wody, w tym w uzdatnianej wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, dowody kliniczne i epidemiologiczne są niewystarczające do stwierdzenia, że mogą one stwarzać zagrożenie dla zdrowia. Z tego powodu zalecenia WHO nie określają górnego limitu ogólnej liczby mikroorganizmów w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Zgodnie z wytycznymi WHO dotyczącymi jakości wody do picia, wykrycie bakterii grupy coli w wodzie sugeruje nieskuteczność jej uzdatniania, wtórne zanieczyszczenie lub nadmierną zawartość substancji odżywczych w uzdatnionej wodzie. Obecność bakterii grupy coli nie zawsze jest bezpośrednio związana z zanieczyszczeniem kałowym lub z występowaniem organizmów patogennych w wodzie pitnej, ale może świadczyć o odradzaniu się populacji i możliwym wytwarzaniu biofilmu bądź zanieczyszczeniu wody obcym materiałem, np. roślinnym lub glebą. Bakterie grupy coli nie powinny być jednak obecne w uzdatnianej wodzie.

Grupa enterokoków wykorzystywana jest jako wskaźnik zanieczyszczenia kałowego wody. Zgodnie z wytycznymi WHO dotyczącymi jakości wody do picia, niektóre enterokoki jelitowe izolowane z wody mogą czasami pochodzić z innych środowisk, na przykład gleby niezanieczyszczonej odchodami, jednak każdy przypadek obecności enterokoków jelitowych w wodzie należy traktować jako dowód niedawnego skażenia wody odchodami. Wykrycie tych drobnoustrojów może wskazywać na niewłaściwe uzdatnianie wody lub uszkodzenie systemu dystrybucji.

Escherichia coli, według wytycznych WHO, uznawana jest za najbardziej odpowiedni wskaźnik zanieczyszczenia kałowego wody. Bakterie te są wykorzystywane jako wskaźniki skuteczności dezynfekcji. Rzadko stwierdza się ich obecność niezwiązaną z wcześniejszym zanieczyszczeniem kałem. Wykrycie *E. coli* w wodzie do picia, podobnie jak w przypadku enterokoków, należy więc traktować jako dowód niedawnego skażenia

wody odchodami, a ich obecność może wskazywać na niewłaściwe uzdatnianie wody lub nieszczelność systemu dystrybucyjnego.

Zgłoszone reakcje niepożądane związane ze spożyciem wody

Nie zgłoszono reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody na obszarze gminy Czarne.

W 2024 r. zgłoszono podejrzenie przekroczenia zawartości chloru wolnego w wodzie z wodociągu Wyczechy. Na podstawie wyników badań próbek wody, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Człuchowie stwierdził, że stężenie chloru wolnego w próbkach było poniżej wartości parametrycznej określonej w części D w tabeli 1 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Prowadzone postępowania administracyjne w zakresie jakości wody

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Człuchowie wszczął postępowania administracyjne w sprawie przekroczeń dopuszczalnych norm parametrów w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wodociągów Biernatka, Czarne I, Domisław Górny Zakładowy, Krzemieniewo, Łoża, Nadziejewo, Sierpowo, Sokole oraz Wyczechy.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Człuchowie wydał decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi z:

- wodociągu Biernatka - decyzja z dnia 21.11.2024 r., znak pisma SHK.9022.1130.2024.AM.6,
- wodociągu Czarne I – decyzja z dnia 24.05.2024 r., znak pisma SHK.9022.427.2024.AM.12,
- wodociągu Domisław Górny Zakładowy – decyzja z dnia 31.05.2024 r., znak pisma SHK.9022.428.2024.AM.6,
- wodociągu Krzemieniewo - decyzja z dnia 10.10.2024 r., znak pisma SHK.9022.983.2024.AM.5,
- wodociągu Łoża - decyzja z dnia 10.10.2024 r., znak pisma SHK.9022.982.2024.AM.5,
- wodociągu Nadziejewo:
 - decyzja z dnia 17.12.2024 r., znak pisma SHK.9022.1188.2024.AM.3,
 - decyzja z dnia 02.12.2024 r., znak pisma SHK.9022.1242.2024.AM.3,
- wodociągu Sierpowo – decyzja z dnia 02.12.2024 r., znak pisma SHK.9022.1189.2024.AM.4,
- wodociągu Sokole – decyzja z dnia 10.12.2024 r., znak pisma SHK.9022.1210.2024.AM.4,

- wodociągu Wyczechy – decyzja z dnia 21.11.2024 r., znak pisma SHK.9022.1129.2024.AM.10.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Człuchowie wydał decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia z:

- wodociągu Biernatka - decyzja z dnia 20.09.2024 r., znak pisma SHK.9022.947.2024.AM.2,
- wodociągu Wyczechy - decyzja z dnia 20.09.2024 r., znak pisma SHK.9022.946.2024.AM.2.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Człuchowie wydał decyzje umarzające postępowanie w sprawie przekroczeń dopuszczalnych norm parametrów w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi z:

- wodociągu Czarne I – decyzja z dnia 16.12.2024 r., znak pisma SHK.9022.1209.2024.AM.4,
- wodociągu Domisław Górny Zakładowy - decyzja z dnia 16.12.2024 r., znak pisma SHK.9022.1211.2024.AM.4.

Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne

Ze względu na stwierdzone przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów jakości wody, zarządca wodociągów Biernatka, Czarne I, Domisław Dolny, Domisław Górny, Domisław Górny Zakładowy, Kijno, Krzemieniewo, Łoża, Nadziejewo, Sierpowo, Sokole, Sokole III oraz Wyczechy podjął działania naprawcze polegające m.in. na dezynfekcji ujęcia wody, urządzeń w stacji uzdatniania oraz sieci wodociągowej, czyszczeniu i dezynfekcji zbiorników hydroforowych, płukaniu filtrów w stacji uzdatniania wody oraz płukaniu sieci wodociągowej, wymianie złoża filtracyjnego. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych, zarządca wodociągu przekazał Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Człuchowie sprawozdania z badań wody potwierdzające, że woda spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Ze względu na brak przekroczeń wartości dopuszczalnych parametrów jakości wody z pozostałych wodociągów na obszarze gminy Czarne nie prowadzono działań naprawczych w tych wodociągach w 2024 r.

Wnioski

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Człuchowie, na podstawie sprawozdań z własnych badań jakości wody oraz sprawozdań przekazywanych przez zarządców wodociągów uznał wodę za bezpieczną dla konsumentów i stwierdził

przydatność wody do spożycia przez ludzi na obszarze gminy Czarne.

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Czarne
ul. Moniuszki 12
77-330 Czarne
2. Starosta Człuchowski
al. Wojska Polskiego 1
77-300 Człuchów
3. aa